Hatodik évfolyam. 188-ik szám. Kolozsvártt, 1876. szombat augustus 19.

Előfizetési dij.

Vidére postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 frt
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési dijak

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Budapest szervitatér 5. sz. Braun Ede hirdetményi ügynöksége, Józseftér 10. sz. 1 emelet

Nyilttéri czikkek garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás: Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesebb czikkek dijaztatnak. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a

„KELET“

politikai és közgazdasági napilap

hatodik évfolyama harmadik évnegyedére.

A „Kelet“ előfizetési ára:

Eész évre . . .	16 frt
Flévre	8 frt
Ngyedévre . . .	4 „
Ey hóra . . .	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legczélszerübben postai utalványnyal alólirt könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,
a „Kelet“ kiadója.

Kolozsvár, 1876. aug. 18.

(B—n). Még ma sem mernők határozottan állitani sem azt, hogy a szerb államférfiak többsége a háborúnak végletekig való folytatását akarja, sem azt, hogy okulva a történteken, a békés hangulat Belgrádban is gyökeret verne.

Annyi azonban bizonyos, miszerint mindkét esetben vége felé közeledik a véres drámának; ha ulolsó emberig folytatják a szerbek a háborut, még sok vér fog ugyan elfolyni, mig a török sereg Belgrád alá hatol, de ez csak idő kérdése; ha pedig a reménytelen háborut félbe akarják szakitani, ha őszinte a szándékuk, Európa kétségenkivül örömmel fogja venni a mindkét részről barbar módra folytatott háboru befejezését, de készen lehet a szerb nép, miszerint kevésbbé kedvező pontokba lesz kénytelen belenyugodni, mint a milyeneket a háboru előtt biztosithatott volna magnak; mert a töröktől még kivánni sem lehet, sem azt, hogy ha már a véráldozatot nem lehet nekie kárpótolni, legalább a pénzáldozatot ne kárpótoltassa magának; ugy azt sem, hogy a jelenlegi események ismétlődhetését lehetőleg meg ne előzze a béke pontozataiban; sőt ha a török ilynemü feltételeket hajlandó is volna elfogadni, a forradalmak gyakori ismétlődése érdeke ellen van egész Európának, s azt sem lehet kivánni, hogy a török most a győzelem után bármily nemü terület átengedésébe vagy souverainitása megcsonkitásába beleegyezzék.

Mi részünkről nem hisszük azt sem, hogy török részről a hadi müveletek megszüntessenek avagy csak korlátoztassanak is csupán diplomaticus kisérletek és igéretek következtében; mert meggyőződhettek a multból arról, miszerint azon idő, melyet a diplomatia vett igénybe, kárára volt magának a hadjáratnak.

Mi ezeknél fogva azt hiszszük, hogy mind addig, mig vagy Belgrád bevéve nem lesz a törökök által, vagy a szerbek le nem teszik a fegyvert, a diplomatia ugyan megkezdheti müködését, de az ohajtott eredményre nem fog vezetni, sőt még káros is lehet annyiban, a mennyiben ujból igen kényes természetü kérdéseket dobhat egyik vagy masik diplomata az európai államok közzé.

Megengedjük, hogy vannak, kik csupán humanismus szempontjából hivják fel a hatalmasságokat a háboru tovább folyása megakadályozására; de vannak sokan olyanok is, kiknél a humanismus csak álcza s valósággal azt szeretnék, hogy a panslavisticus törekvéseknek tegyenek jó szolgálatot a közbe lépő hatalmasságok.

Senki sem tagadja, hogy a háboru általában s különösön a jelenlegi keleti háboru nem a humánismus korlátai közt mozog; de az szinte nem felelne meg a humanismus érdekeinek, ha a már elfolyt sok vér nem idézne elő egy consolidált állapotot, sőt csiráját hordaná magában, egy még nagyobb vérontásnak.

Mi részünkről óhajtjuk a vérontás és kegyetlenkedések mihamarábbi bevégzését s azt hiszszük, hogy az épen magoktól a szerbektől függ, ha látják hogy hadjáratuk reménytelen, nyilvánitsák magokat legyőzött félnek, tegyék le a fegyvert s a többit bizzák a diplomatiára.

Diplomatisálni és háborut folytatni, izgatni és békéltetni egys zerre nem lehet.

— **Tisza Kálmán** ministerelnök a fővárosba érkezett. Ma ministertanács lesz; főtárgyát az uj vám- és kereskedelmi szerződés és a bankkérdés fogják képezni; szó lesz továbbá azon kereskedelmi szerződésekről, melyeket Ausztria-Magyarország, Német-, Franczia-. Olasz- és Angolországgal fóg kötni. A külügyministerium — mint a „Pest. C.“ jelenti — azon határozott óhajt nyilvánitotta, hogy a nevezett államokkal kötendő szerződéseket a törvényhozások még ez ősz folyamán intézzék el; a szerződési javaslatok a kereskedelem és a pénzügyministériumban már is beható tannlmány tárgyát képezik. Széll pénzügyministert távirati uton kérték fel, hogy a mai ministertanácsra jöjjön fel.

— **Az uj közös pénzügyminister.** Br. Hofman, osztályfőnök a külügyministeriumban, neveztetett ki közös pénzügyministerré. Hofmann b. Bécsben igen népszerü. Andrássy gróf bizalmas embere s jelentékeny politikai egyéniség. Hofmann 30 évnél többet töltött kiváló diplomatiai szolgálatban s ugy látszik, pihenőnek tekinti a közös pénzügyministeri állást. Ő oly férfiu, a kire, legalább az eddigi tapasztalatok szerint, a közös ministeri tanácsban Andrássy gróf feltétlenül számithat s kineveztetését annak jeléül is tekinthetni, hogy Andrássy gr. csorbitatlanul birja az uralkodó bizalmát.

— **Az uj román** külügyminiszterről aztirják Bukrestből, hogy a „vörös“ pártegyik leghevesebb tagja; jassyi tanár volt és még nem igen volt alkalma tehetségeit megismertetni; de az Oroszországgal kötött kereskedelmi szerződés tárgyalásakor — mikor Bratiano és a kamara már elhatározták a kormány mérsékeltebb elemeinek megbuktatását és kilátásba helyezték Jonescunak a külügyi tárczát — Jonescu többi közt ezt mondá: Szükséges, hogy Oroszország mindig a legtöbb kedvezményben részesülő nemzet legyen nálunk, mert védelmezi és uj életre ébreszti régi jogainkat. Igaz, hogy a harczban, melyet Oroszország Törökország ellen folytatott, földünk egy darabját az oroszlán szájában hagytuk és ezzel nem nagy barátságot tanusitott Oroszország irántunk, de ez oly baj, melyet el kell viselnünk.

Majd igy szólt: Ausztriát és Oroszországot kell szomszédainkul tekintenünk. Törökország is szomszédunk ugyan, de ahoz némi politikai kapcsok füznek, melyeket még nem bontottunk fel, és politikai nézeteinkhez képest nem is akarunk felbontani.

A monarchiánkkal kötött kereskedelmi szerződést igen hevesen szokta megtámadni.

A háboru.

A harcztéri események, melyekről különben ujabb jelentékenyebb hirek nem érkeztek, egészen háttérbe szorulnak azon fordulattal szemben, mely Belgrádban készülőben van. A döntés mind ez óráig még nem történt meg. De legközelebb várható. A helyzet nem tisztult; most is ép oly zavaros, mint volt tegnap és tegnapelőtt, habár most több biztonsággal lép föl a hir, hogy Milán fejedelem békét akar s ez irányban tett is már lépéseket a hatalmaknál. De korántsem békés jellegü az, hogy tegnapra 100 orosz tiszt megérkezése volt jelentve Szerbiában s azonkivül Alimpics helyére is egy orosz tisztet fognak — állitólag — alkalmazni a drinai hadsereg fővezényletében.

Mi a diplomatiai actióit illeti, mely épen most kezd leginkább előtérbe lépni, Milán hazaérkezése következtében, mint Bécsből távirják, a diplomatiai körökben megállapodtak abban, hogy a hatalmak közvetitese megkezdhető az egyik hadakazó félnek megkeresése alapján is — csak hogy közösen és együttesen kell történnie. Ez nem is zárja ki — mondja a sürgöny — az egyes hatalmak jó szolgálatait, föltéve, hogy a főczél nem alterálltatik.

A „Deutsche Ztg. belgrádi tudósitója Montenegrónak ottani hadiképviselője Masa Vrbicza senator által a következő nyilatkozat közzétételére hatalmaztatott fel:

Milán és Nikita fejedelmek, valamiut a herczegovinaiak és bosnyákok soha sem fognak békét kötni a portával („nem akarásnak nyögés a vége“), vagy kiüzetnek a törökök minden szerb területről, vagy pedig kiirtatik a szerb nép. A szövetséges (!) fejedelemségek az utolsó emberig fogják folytatni a harczot. A szláv világ nem fogja megtagadni pénzbeli segélyeit. Nehány szerb falu (pl. Zajcsár, Knyásevács, Negotin!) megszállása még nem jelenti a szerb hadsereg vereségét. A montenegróiak gyors menetben siettek Dseladin pasa ellen, hogy őt megverjék és Ó-Szerbiát elfoglalják. (Az akarás és tehetés között tudvalevőleg nagy különbség van,) Montenegró nagy köszönettel tartozik Ausztria-Magyarországnak Klek elzáratásáért. A belgrádi miniszterkrizisről szárnyaló hirek szerb-ellenes (!) kutforrásból származnak.“

A „P. Ll.“ zimonyi sürgönye ezeket mondja tegnapi kelettel:

A hir, hogy a fejedelem elfogadta volna a kabinet lemondását, ma biztosan lép föl. Állitólag Magazinovics bizatott volna meg uj kormányalakitással, oly intézkedés, melyet békés értelemben magyaráznak. Ellenben hirlik félhivatalosan, hogy Szerbia és Montenegró népéhez egy manifestum fog kiadatni mindkét fejedelem aláirásával s abban ki fog jelentetni, hogy a háborut minden áron folytatni kell, mig a két birodalomnak (!) vagy minden embere elesett, vagy pedig a fejedelemek elérték czéljukat. És föl fog hivatni a nép, hogy ne essék kétségbe, mert a két birodalom (sic) becsülete és szerencséje forog koczkán.“

— Kludow orosz emissárius N.-Becskereken elfogatott.

— Bjelinánál magán hir szerint ismét nagy csata volt, de eredménye nem tudatik. Hihető, azonban, hogy ezen csata nem ismert eredménye összeköttetésben áll Alimpics elmozditásával.

Belgrád, aug. 16. Az itt levő consusulok, nem véve ki az oroszt sem, valamint a miniszterek is mind a legsürgetőbben tanácsolják Milánnak, hogy Riszticset semmi esetre se tartsa meg hivatalában.

Mihajlovics Stevcsa miniszterelnök a kabinet lemondását már tegnapelőtt benyujtotta, eddig azonbrn nem volt lehetséges uj kabinetet alakitani; az ügyeket az eddigi ministerium vezeti, de nem tartózkodik érdemleges intézkedéseket is tenni, hanem csak kormányoz mint az előtt, innét erednek az ellentmondások az innét világgá bocsátott hirekben Magazinovics állitólag sok nehézségre bukkan. nem talált pénzügyminisztert.

Viddin, aug. 15. A békealkudozásokról szóló hireket itt igen hitetlenül fogadják. A törökök tudni sem akarnak a békéről, mielőtt a döntő csata meg nem vivatott. Ozmán pasa Zajcsár körül nagy csadattömböket összpontosit.

Az Adliéban és Belgrádzsikban levő öszszes csapatok Zajcsárba vonulnak, sőt Knyazeváczból is von magához erősitést Ozmán pa-

---

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

MARGIT.

Lélektani rajz

Szász Bélától.

VII.

185* jun. 14.

(Folytatás.)

Tizenharmadik évemet töltém s először — (ah! utoljára! — történt, hogy születésem napja ünnep volt házunkban. Atyám szokatlanul el volt érzékenyedve. Keblére vont, beszélt sokat, hévvel anyámról, képe elé vezetett, elbeszélte szépségét, jóságát s a hosszu időt, mig siratta. El az idők multát, változását, hogy a halottak többé vissza nem térnek s hallgatag, ki a rövid éltet czéltalan kesergésben ölti. Ő sem térhet ki az élet, a világ követelései elől, hogy nekem, ki már serdülök, vezetőre, szerető anyára van szükségem s ő ilyennel ajándékoz meg, születésnapomra. A régi kép többé itt már nem függhet s ha akarom szobámba vihetem.

Oh minő igazi temetési menet volt az, midőn Lizi nénivel kamrácskámba szállitók jó anyám arczképét. Tehát már nem csak a szivből, hanem a szobából is számüzetett. Többé már másának sem szabad helyet foglalni ott, hol egykor boldogságtól sugározva boldogságot adott és vett. S én, ki öntudatlan, a végzet átkos végzéséből gyilkosává lettem, én minő helyet fogok találni azon szobában, melyből ő számüzetett?

Már pirkadt a hajnal s mi még egyre jajongtunk és sirtunk a jövő felett, mely már a következő nappal uj fordulatot volt jelölendő életemben.

Lizi atyám változásával vigasztalt; háttha nem is mostoha a nő, kit atyám anyámul hoz; hisz atyám éretem teszi ezt is, hogy legyen, ki majdan a világba vezet; hiszen csak azt akarja, hogy büszkélkedhessék általa, velem a világ előtt. De én csak igen is jól sejtém, midőn az atya és lánya szivének ama rövid találkozását kinos, örök elválásnak nevezém s tisztán látám, hogy az, ki anyámat nem csak atyám szivéből, hanem képét is ki birta az első szobából küszöbölni, számomra sem fog sem ott sem itt több helyet engedni...

Más nap volt az esküvő s nekem, oh keserü guny, a gyámoltalan árva szerepét kelle az ünnepélynél játszanom, ki második anyát nyert a ház uj asszonyában. Fehér ruhában kelle elébe sietnem, éreznem arczomon duzmadt ajkainak tüzes, égető csókját, szivemen puha, telt keblének elfojtó nyomását.

A hány nőt addig láték, egy sem volt köztük ahoz fogható méltóságos alkatu, tekintetü. A csörgő kigyóról hallám, hogy lebüvöli áldozatját. Mostohám, ha fölegyenesedett megdöbbentő alakjával s kissé telt termetét, előre hajlitott gömbölyü nyakát, természettől összegörbitett bársony karjait s csodás teljü kebelét a müvészetté magasult toilette fényében láttatni, inkább sejtetni engedé; ha magos, kissé csontos homlokát fölvetve, mély tüzü karikázott szemeivel, vérvörös ajkaival s félig sáppadt arczával az ember felé fordult: mintha meghült volna minden eremben a vér, zsibbadás fogta el egész testemet. Az egész vendég sereg közt — megfigyeltem — nem találkozott egy, ki éles tekintetét ki birta volna állani; atyám szinte remegve állt előtte s én, bár erősen elhatározám magam, hogy farkas szemet nézek vele, egy másodperczig alig birám kitartani e szuró s bár szürkés, mégis ragyogó nézést.

Már első összejövetelünk vészt jelző volt. Ő durván rugta föl, meglehetős vaskos lábával, a hozzá dörgölőző Czirust, én Nagyságos asszonynak szólitám egy idősecske kegyes dáma előtt, kinek — mint utóbb megtudám — épen a gyöngéd rokonszenvet fejtegeté, mely kettőnk között az első látásra nyilvánult.

Családunk, ezuttal, még egy taggal szaporodott: Péterrel, a „huszár“ fiával. Törpe, zömök termete, szélesre metszett, lepittyedt ajkai, kajlán álló kicsi szemei, tömpe orra felett összenőtt szemöldei s homlokát lenyomó tüskés fakó haja után itélve soha el nem hitte volna az ember, hogy mostohám fia lehessen. Pedig a szive, a lelke szerint ugyancsak az volt. Mindig leskelődött utánam. Ha lugasomba vonultam bábuzni — mert valamit csak nekem is kelle szeretnem! — rajtam ütött s riogatásával rémitgetett; ha dolgozataimat akartam megkésziteni: könyvemet nem találtam s tudtam jól, hogy ő rejté az ágy szalmája közé, vagy valahova máshová; gombolyagomat összekuszálta, kötőtüimet kihuzgálta s bármi baj, rendetlenség történt a háznál: ő bizonynyal látta, hogy nem más, csak én okoztam. Mint a gonosz iskolás gyermek a zsinegre kötött verébbel — ugy játszott velem folyton!

De hát mit vétettem én istennek, világnak, hogy már tizennégy éves koromban gyilkossá, gonosztevővé, irigygyé, boszuállóvá — ördöggé kelle lennem!?

VIII.

Ily körülmények között növekedve, eigondolhatja, uram, minő kedély hajlamok csiráztak föl elszorult keblemben.

Lizi néni volt az egyetlen, ki az anya, atya, testvér és barát helyét potolá s ő, az áldott lélek, meg is tőn a maga módja szerint mindent, mit enyhületemre ki birt gondolni s a mivel lelkemet még csak jobban elkeserithette.

Ruháim, neki, mindig szegényesebbek, régibb divatuak valának, még a valóságnál is. Ha időm legnagyobb részét — szivem szerint is — kamrácskámban töltém: ő csak bebörtönöztetésemet látta ebben is; ha mostohám sétáira magával nem vitt, mint Lizi néni mondá, csak azért történt, mert félt, hogy finom metszésü sápadt arczom, kissé árnyalt szemeim elhomályositják az ő rikitó szépségét s vádolni fogják őt a világ előtt.

Atyám is kikapta a maga részét Lizi nénitől. Nem szégyenli, gyávaságában, elárulni kedves, drága első nejét, ki lányában most is itt van vele s ennek cseléd szerben kell kolduskodnia, e jött-ment „huszár“ miatt. Saját szeme láttára engedi, a félkegyelmü, megcsalatni magát, bemocskoltatni nevét, tüzhelyét — s ugyan ki által? „Hát ösmerte-e valaki az egész városban, ezelőtt egy évvel? Hát megtudná-e, még csak a policzia is mondani, hogy honnan jött, miből élt s ki s mi volt, mielőtt magát özvegy Derecskeynének nevezte el? S ugyan, az isten nevére, szeretném tudni miből éltek, drágalátos Péterkéjével, evvel az ocsmány varangyos békával, mielőtt beleültek a mi uri portánkba s bennünket, az igaz tulajdonosokat, kezdtek kienni, inni mindenünkből s neki fogtak felpuczolni még a szegény nagyságos asszony hozományát is? Hát látott-e ember fia ilyent, hogy engem, a hüséges vén cselédet, minden lépten-nyomon csak vexál, keserit; felpanaszolja minden falatomat, mert már hasznomat sem lehet venni (nem bizony nekie, mert, tudom istenem, én nem csókolom kezét-lábát, mint a többiek! nem én soha!); ispion szemü szatyornak tituláz s azt mondja, csufosan dobat ki a házból, ha még egyszer a kisasszonyt bujtogatom. S ezt mind ott a szerencsétlen Nagyságos ur előtt, ki nem győzi eléggé mélyen sütögetni le a szemét, tizszer is kiveszi, meg-megtölti pipáját, csakhogy ne kelljen felénk fordulni a szerencsétlennek s beleszólnia a dologba. De meglássa, meg Margitkám, szentem, hogy ennek nem jó vége lesz, hogy ezt a nagyságos asszony nem nézheti jó szemmel onnan fenről s egyszecsak eljő, rettenetes büntető angyal képében, hogy —“

„Az istenért, Lizi néni“, szakitám hevesen félbe, mert ő csak vak dühében nem hallá, hogy a tulsó ajtó kilincse zörren s ruhasuhogás közeleg.

Mostohám lépett be. Aligha nem hallott nehány szót Lizi néni átkozódásiból, mert arcza szokatlanul ki volt gyulva s szürke szemei szikráztak.

„Már megint dobogtok? összedugott kezekkel nézitek a napot s tátott szájjal várjátok a sült galambot. Készülj estére, mert vendégeink lesznek. Lilaszin ruháidat veszed föl“ s evel, választ sem várva, távozott.

S épen lilaszin ruhámat! Ez volt az egyetlen ajándék, melyet az ő — jóságának kell köszönnem. Atyám előtt adta át, névnapomra, ki el volt ragadtatva az igazi „édes“ anya jósága által s nem győzött engem eleget unszolni, hogy csókokkal köszönjem, háláljam meg e gyönyörü ajándékot, melynek ára — ha ugyan ki volt fizetve — talán anyám hozományából telt — legalább Lizi néni azt mondá. A szép ajándék pedig rikitó félselyem lila kelméből volt, rózsaszin virágokkal tarkázva s kék szalag-csokrokkal ékitve. Képzelheti minő maskava voltam, midőn az első szobába beléptem.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

sa a lukovni uton, az ellenséggel való érintkezés megint félbeszakadt; Lesjanin, ugy látszik, az egész utat szabadon hagyta Paracsinig.

Legujabb.

Belgrád, aug. 15. Magánhirek jelentik, hogy a banjai szorosoknál ütközet volt, melyben a törökök győztek. A törökök hir szerint bevették Kladovát is. Despotovics elfoglalta Petrováczot. Alimpics még mindig Bolevácznál áll; Becker ezredes fogja felváltani a parancsnokságban. Merkus kisasszonyt eltolonczolták a Drina-seregtől, állitólag mert összeveszett Alimpicscsel, kinek tétlenségét vetett szemére.

Belgrád, aug. 15. Oroszország bizalmas uton a háboru befejezését tanácsolta. De a hadipárt még hatalmas és még nincs kizárva a lehetőség, hogy e párt felül kerekedik; sőt ez valószinübb is.

Becker ezredes ur reggel ide érkezett.

Kludov orosz ügynököt, ki N.-Becskerekbe ment lovakat vásárolni, ott elfogták, de egy napi fogság után ismét szabadon bocsátották.

Widdin, aug. 16. **Magánsürgönyök jelentik, hogy Saib pasa tegnap több órai harcz után bevette Kruseváczot.**

Páris, aug. 16. Öt-hat személyt elfogtak, mert „Vive l'empereur!"-t kiáltottak.

A hivatalos lap holnap fogja közölni Berthaut tábornok kineveztetését hadügyminiszterré a lemondott Cissey helyébe.

Berlin, aug. 16. A „Prov. Corr.", a császár visszatértét üdvözölve, visszatekint az emsi és salzburgi császári találkozásokra és igy szól: E találkozások ismételt megpecsételései a három császári hatalom egyetértésének, mely sulyos körülmények közt az európai béke biztositékának bizonyult és jövőre is be fog válni, hogy a komoly feladatokat kielégitő megoldásra juttassa.

Az öreg Earl Russel nyilvánosságra bocsátá az Anglia 1876-ki politikájáról szóló röpiratának második részét, mely azon kérdést tárgyalja, hogy vajjon Törökország képes-e még a létezésre, vagy sem? Russel azt inditványozza a keleti kérdés megoldására, hogy a nagyhatalmak a szultánt keresztény fejedelemmel helyettesitsék s délszláv dunai szövetséget alapitsanak, mely a következő tartományokból állana: Szerbia Milán alatt, Horvátország és Herczegovina egy osztrák főherczeg alatt (!) Románia Károly fejedelem alatt. Bulgária egy osztrák főherczeg alatt, Görögország, Thessália és Epirus a mostani görög király alatt. A szövetségnek szárazföldi védnöke Ausztria lenne, a tengeren Angolország. Russel egyelőre csak azt feledi el, hogy Horvátország Szt.-István koronájához tartozik.

A sorták Mithad pasához a következő levelet intézték.

Fenség! A gyülésben, melyben az alkotmány s a nemzeti képviselet behozatala javasoltatott, Zia bey e javaslat pártolását hitte kimondhatni, s idézte a következő korán-verset: „Ne cselekedjetek roszat s keressétek mindig a jót." Meggyőződésünk szerint helyesebb lenne e verset tartani szem előtt: „Legyetek testvérek, kik egy faj tagjai vagytok." Mi még egy másik verset is akarunk idézni: „Ki a korán csak egyik részét tekinti s a másikat nem veszi számba, az megérdemli, hogy az életben nyomorult legyen, s a másik életben megbüntettessék." Nem látjuk be annak okát, hogy miért lenne szükségünk alkotmányos s nemzeti gyülésre s az ily intézményben semmi esetre sem nyugodhatunk meg. Mi a keresztényeket meghóditottuk, az országot karddal elfoglaltuk s mi nem akarjuk az ország kormányzását a keresztényekkel megosztani, sem nem akarjuk, hogy ők a kormányügyek vezetésében részt vegyenek. Kihirdették a keresztények egyenlőségét a muzulmanokkal; az a szultán egy rendelete, melyre sok megjegyzést tehetnénk, de nem teszszük. A mi azonban a keresztényeknek a kormányban való részvételét illeti, ez lehetetlenség; ki kell nyilatkoztatnunk, hogy az. Más országok, például Oroszország, Anglia s Francziaország mohamedán alattvalóikat: a tatárokat, hindukat, arabokat nem engedik a kormányban részt venni, a mit mások nem tesznek, s a minek megtevésére nincsenek kötelezve: azt nekünk sem szabad megtennünk, s nincs ember, nincs a világon kormány, mely minket erre kötelezhetne. Ha ügyeink roszul állanak, Isten, ki minket eddig segitett, ki fog menteni most is bajainkból, a mint jósága és mindenhatósága által már annyiszor kisegitett; s ha a kleki kikötő elzárása meggátol minket abban, hogy herczegovinai és bosznai csapatainknak segélyt küldjünk, találunk majd erre más utat. Mi most is ugy vagyunk, mint a vihar s hullámok által üzött hajó s igazi kikötőnkbe kell törekednünk s csak is rendeltetésünk kikötőjében menhelyet keresnünk. (Ez a levél kétségkivül megdöbbentő. Kérdéses azonban, hogy hiteles-e s kik állanak mögötte?)

A müncheni kiállitás.

(Vége.)

A tulajdonképeni műipar kiállitott tárgyaira térve, a figyelmes szemlélő, ha azokat néhányszor áttekintette, önkéntelenül kétfelé fogja osztályozni, az egyik osztályba sorozva azokat, melyek félreismerhetlenül magukon hordják az „olcsó és rosz" jelszavát, a másikba pedig a szorgalommal, műgonddal készittetteket, megfelelő árral.

A németek azon hibáért, melynél fogva az ujabb időben nagyon is hódoltak az olcsó és rosz jelszónak, kellően meglakoltak már a philadelphiai kiállitáson, mely rájuk nézve egy valódi Sedan; láthatták ott az általános versenyen, miszerint mérsékelt árért is lehet jót producálni s ha e tekintetben megkezdett utjokon tovább haladnak, a francziák és angolokban veszélyes versenytársakat nyerhetnek s hogy minden ellenóvszerek daczára iparuknak sülyedni s hátramaradni kell.

Igaz, hogy a felelősség e téves irányért nem csupán az iparosokat, hanem a fogyasztókat vagyis a vásárlókat is sujtja, kik csak olcsón, nagyon olcsón szeretnének mindent kapni s az olcsóság mellett nem veszik tekintetbe a tárgy qualitását. Nem is lehet azután csodálkozni, ha a lelketlen üzérkedők egész serege a közönség e tévnézetét hasznára igyekezett forditani s hallatlan olcsó árért látták el őket megfelelő minőségü készitményekkel.

Mint azt már egy izben kimondottam, hogy e kiállitás nem nyujtja nekünk annak képét mit nyujt Németország, hanem csak annak mit nyujthat, úgy ezt ismételve ki kell jelentenem: miszerint a biráló bizottságok szigorúsága folytán a roszabb minőségű s a külföld hasoniparának meg nem felelő tárgyak nem kerülhettek itt oly arányban kiállitásra, hogy elhomályosithatnák azt a jót, mit Németország daczára a mondottaknak még mindég nyujt.

Az érczöntést illetőleg Németország nagy haladást mutat, kivált ha tekintetbe veszszük, miszerint ez lehet mondani csak tegnap óta karoltatott itt föl. Francziaországban már a lehető legnagyobb tökélyre vitték, midőn itt még egyetlen egy valamire való öntőde sem volt, azért a németek e század elején, ha szobrokat vagy nagyobbszerü müveket kivántak, esetről esetre a francziákhoz voltak kénytelenek fordulni, ezek föl is használták az alkalmat Németország hátramaradásából hasznot huzni, én erre vonatkozólag csak a következő néhány esetet akarom itt fölemliteni: Falconesnek Blücher szobráért fizettek 32,000 tallér tiszteletdijt s élethossziglan nyugdijt a terv elkésziteseért, Saly Nagy Frigyes szobráért 700,000-et kapott stb. I. Maximilián bajor király 1823-ban saját költségére létesitett egy nagyobbszerü öntődét s azóta mindenfelé keletkeztek ilyenek, melyekből a legjelesebb müvek kerültek elő, meggyőződhetünk erről nemcsak Németország városaiban fölállitott számtalan szobor, de a kisebbszerü művek után is, melyek az ornamentek körébe tartoznak.

Az ornamentikában a művészet az iparral karöltve jár s ha végig szemléljük az itt kiállitott jobbára renaissance stylben készitett érczdiszmüveket az antik s modern mesevilágból meritett grotesk alakjaival, mint amorette-k faunok, sphinxek, grifek, delphinek, tengeri csodák s más fantastikus képtelenségek, méltányos elismerésre ragadnak készitőik művészi fölfogása s alakitási képessége iránt; megemlithetem itt mindenek előtt Wirth (Biberach), Hacker (München) s Pohl (Berlin) neveit. Stuttgartból Leins és társa czége egy nagy ércz előcsarnokot állitott ki, mely az utolsó részletekig müvészi izlésre s kivitelre mutat; a würtembergi királyi Watteralfingeni vasöntődéből ide került oszlopok, candelaberek, kutak, kerités ek, kapuzatok, szökőkutak elegáns szépségük által vonják magukra a figyelmet, végül még Kuhn (Stuttgart) lépcsőcsarnokát sorolhatom föl imponáló nagyszerüségével s Pohl különféle állványképeit.

Az üvegkészitmények terén az osztrákok, különösen pedig a bécsi Lobmeyer első helyen állanak; vakitó fényt árasztanak ezek szét s a nap világánál is engedik sejtetni azok a hatalmas üvegkandelaberek karcsu s csinos formájukkal azt a gazdag szinsugárzatot, mely a kristályokban rejlik s mely főleg az éji világitás által hozatik káprázó hullámzásba. A serlegek, asztali szerek, kristály diszmüvek megszámláthatlan mennyiségben vannak a különféle termekben elhelyezve s összeségükben fényesen tanuskodnak a mellett, mily tökélyre vitetett a müipar ezen ága.

Az olajnyomatok a legujabb időben igen keresett áruczikket képeznek, mi nagyon természetes, ha a jobb olajfestmények drágaságát vesszük tekintetbe, melyeknek megszerzése a kevésbbé vagyonosnak nehezére esnék. Van igen sok olajnyomat, mely bármely elegáns teremnek is diszére szolgálhat, mindenesetre megfelelő árral, de vajmi csekély elterjedésnek örvendenek ezek, hogy is volna ez lehetséges, midőn a házalók egy egész divisiója barangolja be különösen Németországban a különféle városokat és falvakat potom árért mintegy ráerőszakolva a népségre fércz portékájukat; Budapesten is láttam ezen iparágat szépen virágozni a váczi utczában, hol egy pár ilyen szédelgő üzlet van s kik hálójukat különösen a vidéki népségre szokták kivetni, ezek azután örömmel hurczolják haza a rájuk erőszakolt becs nélküli képeket, azt gondolva, tudja isten milyen jó és szerencsés bevásárlást eszközöltek, azonban rövid idő mulva, midőn a fénymázas ráma (mely talán leginkább szúrta szemét) befeketedik s a rossz kép szinét veszti, belátja, hogy voltakép mégis csak ő van megcsalva, nem pedig az a kereskedő, mint ezt a vétel alkalmával szentül hitte. Gondolhatólag ezektől nem került egyetlen egy darab sem a kiállitásra, azonban ha az itt látható sikerült müveket végig szemléljük, csak sajnálhatjuk a vásárlókat rosz izlésük miatt, melylyel a jó olajnyomatok elterjedését s nagyobb mennyiségben való producálását megakadályozzák s azért rendesen maguk lakolnak meg. Böhmer és Fraenkel berlini czégtől több sikerült darab van kiállitva, a legnagyobb figyelmet ezek között „Az indulás a vadászatra" vonja magára, továbbá „die Alleen bei Nymphenburg."

A pénzszekrények tekintetében több szép formáju s szolid készitményü műveket láthatunk itt, de az elsőség mindenképen a Wertheimi cassákat illeti meg; hogy azonban ezek sem felelnek meg minden jeles sajátságaik mellett a tökéletes biztonságnak, azt megmutatta ama gazember, ki egy vizipuskával nyitott s rabolt ki egy wertheimi cassát; eddig még csak e szók olvashatók az illető czédulákon „tűz és betörés ellen biztos", a vagyonbiztonság végett ohajtandó lenne azért, ha e cassákat oda tökélesiteni igyekeznék, hogy rá lehetne még irni, miszerint biztosak a „vizipuskázás" ellen is. Egy mülakatosnak sajátságos asztalát is láthatjuk itt, tányértartóval 150 tányér és 37 gyertyára, az egész karácsonyfa kinézésü s igen jól veheti ki magát valamely kirakatban.

A szövet s e nemü német készitmények tudvalevőleg nem állják ki a versenyt az angolok s francziák készitményeivel; kivételt képez Haas világhirü szőnyegeivel, megemlithetők még Giani szövetei is, melyek több teremnek pazarpompáját emelik.

Az asztalosi müipar a különféle stylben készitett termek, kabinettek, boudoirok fölszerelésében ugyancsak kitett magáért. Kiemelem Possenbacher (München) renaissance stylben készitett erkélyes szobáját, melyben a művészi csint a kényelemmel egyesitve látjuk. A nürnbergiek pompás buffet, iró s ékszer szekrényeikkel tüntek ki.

A terra cotta müvek nem igen haladják meg a középszerüség niveauját s a gyárszerü készités bélyegét viselik magukon.

A mozaik padlók az összeállitásban kevés izlést árulnak el.

Wächtertől (Boroszló) egy művészi készitményü billiárd van kiállitva byzanti stylben, kovácsolt vas és czink borulattal, a tábla sziléziai márvány.

A csipkekészités elterjesztését a külföldi behozatal ellen több egylet mozditja elő Németországban, én a kiállitottak megtekintése alkalmával egy mellettem álló hölgynek kértem ki birálatát, föltéve miszerint ő ebben inkább szakértő mint én; ő oda nyilatkozott, miszerint inkább egy carton ruhában menne, semhogy ezeket magára venné s kezdett valamit a brüsseli csipkékről beszélni. E nézetben valószinüleg egy jó adag elfogultság lesz.

Kiosque négy van kiállitva, egyik csupán nádrudakból alkotva, melyek mindegyikét kedves csin jellemzi.

Teljesebb részletezést az ezen kiállitásban gazdagon összekalmozott tárgyakról, miután a helyszinén szerzett adatokat annak idejében ezen lapok szerkesztőségében elküldtem volt, de a leirás folyt, és vége a postán eltévedt, hetek után csupán emlékezés után már nem adhatok s azért e futólagos keresztülhaladást a kristály palotában be fogom zárni még néhány szóval vonatkozólag a palotának még hátrelevő részeiben t. i. a galleriákon kiállitott tárgyakra.

A galleriákon a németországi müipari iskoláknak beküldött tárgyai vannak kiállitva; itt természetesen a birálatot egészen más mérvszabályok szerint kell szabni; különös tekintettel arra, mit várhatunk a kezdőktől s mit az előrehaladottaktól.

Én itt csak a kiválóbb iskolákat fogom érinteni.

Ilyen a müncheni királyi müipari iskola, ettől igen érdekes az ornamentalis és mintarajzok gyülteménye, e mellett látszik miszerint a decorativ festészet is szorgalmasan üzetik. A lányok osztályában, mely egészben véve kedvező benyomást gyakorol, láthatunk egy pár sikerültebb decorativ virág- s állatfestményt.

A nürnbergi müipari iskola látszik, hogy a müvészi kiképzést is czéljául tekinti, hihetőleg pótolni akarván ezzel egy müvészi tanodának hiányát. Kiállitásai tisztaság és eleganczia által tünnek ki.

A lipcsei, stuttgarti, kasseli, schwäbischgründi iskolák főként kiemelhetők.

A meggyőződés, melyet e részeken áthaladva magunknak szerzünk, az, miszerint ezen iskolák Németországban kitünően vannak szervezve s látszik a kormány részéről a komoly törekvés a felnövő ipari nemzedéket a modern kor vivmányaiban az ipari haladás terén beavatni.

Ha már bekezdőleg kimondtuk véleményünket a müncheni kiállitás teljes sikere iránt s igy a futólagos leirás bejezésével csak ismételhetjük t. i. a kiállitási bizottság azon czélját, melynél fogva egy összképben szemlélhetővé kivánta tenni mindazt, mit Németország a legrégibb időktől fogva mostanáig jeleset létesitett, teljesen elérte, a németség pedig ez összképre büszke lehet.

B. d' Arny Sándor.

A Királyhágón inneni kerületi tűzoltó-szövetség

statistikája.

(Vége

Az egyletek működési területe többnyire tulajdonképeni székhelyükre, ritkán a szomszédos községekre terjed, a marosvásárl lyi nagy tűzvész 1876. április 12-én négy tü oltó-egyletet birt összműködésre: a szászr enit, kolozsvárit, kolosmonostorit és maroslu sit, mely feliépésnek egyik legörvendetesebb k etkezménye a papiroson már 1875. május a fenálló marosvásárhelyi tüzoltó-égylet gyors zervezése volt. A mi az őrszolgálatot illeti, na pali szolgálat vagy épen nem, vagy csak vételesen fordul elő; a 15 egylet közül hét r des éjjeli őrszolgálatot végez, kettőn él (Kolo vár, Gy.-Fehérvár) ezt fizetéses tüzoltók telje tik, más kettőnél (Szászváros és Déva) csak nyáron és ősszel tesznek az önkéntesek éjjeli olgálatot, kettőnél a hatósági éji őrök végzik a teendőt (Szászrégen és Nagy-Enyed), Gye yó-Szent-Miklós csak veszélyes, száraz, sze ős időben rendel ki őrséget, Szászsebes csak vételesen, ha a gőzfürész munkája szünetel. Kolozsvár önkéntese rendes szinházi őrséget gyakorol, Nagy-Szeben csak tüzveszélyes dar ok alkalmával.

A jelentési évben — 1875. j ius 1-től 1876. május 31-ig — aránylag amos tüzesetet találunk feljegyezve, egyleten nt nyolcz tüz esik, mely átlagot Segesvár Sz szváros és a szászsebesi gőzfürész egylete elé, legtöbb tüzesetje Nagy Szebennek (18), gkevesebb Gyergyó-Szent-Miklósnak (2) volt. A tüz jelzése három egyletnél u. m. Kolozs ár, Kolos-Monostor és Nagy-Szebennél villany s távirdával történik, a többi egyleteknél a harangjelzés divik, ezenkivül a tüzoltó ha gászok és helyőrséggel ellátott községekben a katonák is riasztanak. Állandó fogattal nappal csak négy egylet, Kolozsvár, Nagy-Szeben, Bras és Maros-Vásárhely rendelkezik, ,éjjelre u yanezekhez még Kolos-Monostor is csatlakoz, a többi egylet részint a mindenütt igénybe hető bérkocsisok, részint kinálkozó magán gatok, részint emberi erővel továbbitja fe keudőit és szerelvényeit. Szakképzés tekintete n feljegyzendő, hogy számos egyletnél a tü ltás elméleéből előadások tartatnak, szaklap azonban csak négy egylet: Kolozsvár, Ngy-Szeben, Segesvár és Brassó járat, könyvtárt ddig egyedül N.-Szeben kezdeményezett.

Az egyleti könyvvezetés maj mindenütt megfelelő, a bevételek és kiadások anylag jelentékenyek, mert a felszerelés a l több egyletnél még befejezve nincs, a pén ármaradék általában véve nagyon csekély. Az gyes községek tüzrendőri svabályrendeletei m mindenütt kifogásnélküliek, előnyös példa yanánt Kolozsvár, Nagy-Szeben, Torda stb. les felsorolható, felette kivánatos azonban, hoy e fontos ügy mielőbb országos törvény uán rendeztessék.

Az egyleteket többnyire az iető község segiti, rendes vagy szükségszerinti dotatióval, ide sorolható a pártoló tagok által zetett összeg, az adományok és mulatságok án befolyó jövedelmek.

A tüz alkalmával sérültek szére még eddig csak négy egylet rendelke k nagyon csekély segélyalappal, u. m. Kolozár, Nagy-Szeben, Segesvár és Nagy-Enyed, deje volna, hogy ezen felette fontos kérdés is országos törvény utján oldassék meg, az ala előteremtésére az 1874-ki soproni tüzoltó-gyülés határozata szerint a tüzbiztositó tár latok közremüködése volna igénybe veend Reméljük, hogy az idei aradi közgyülés ol megállapodásra fog jutni, mely az évek óta uzódó ügynek kedvező és méltányos ellátás fog biztositani.

Örömmel jegyezzük fel, hogy az egyletek viszonya a helyhatósághoz mindenit jó és barátságos, mi annál fontosabb, mrt csak ily viszony mellett fejlődhetik és virgozhatik a tüzoltó ügy. Ha mindkét részről a ellő tapintat figyelve őrzi az illetékesség ha rát, ez által a közjó, a közszellem csak nyei fog.

A legtöbb tüzbiztositó társ at kisebb-nagyobb segélyben részesitett néh y egyletet, mig némely helyről azon panas merült fel, hogy a társulatok nagyon is seml es szerepet játszanak. Mi okozhatja ugyaneg társulatnál ezen eltérő eljárást, nem kutatjuk csak magát a tényt constatáljuk.

A társasélet fejlesztésére k nként rendezett időtöltések, majálisok, bál stb. szolgálnak, Segesvár, Szászváros és Nagy-Enyed külön zenekarral rendelkezik, Gyu -Fehérvártt alakulóban van.

Gamauf Vimos.

A „KELET" magán-tiviratai

Feladatott Budapesten aug. 18. 1. 40 p. d. e.
Érkezett, aug. 18. 11. 20 p. d. e.

Milán nehány nap a várja már a feleletet Sz.-Pétervárról és Konstantinápolyból; de még nem kapott.

A fényes Porta kiált ványt bocsátott ki, melyben hódo tra szólitja fel a szerbeket; s ijelenti, hogy alattvalóit: muzulmanokat és keresztyéneket egyaránt gyermekeinek tekinti. Csak a okat fogja büntetni, kik fegyve fogtak

A magyarhoni oktátásügy amerikai lapokban.

Külföldről még most is számos jeleit veszszük annak, hogy hazánkat és helyzetünket, törekvéseinket és előhaladásunkat, multunkat és jelenünket, kevéssé vagy csak hibásan ismerik. Az európai nagy nemzetek tudósai annyira el vannak foglalva egymás dolgai tanulmányozásával, hogy a mi dolgainkra kevéssé s nem örömest forditnak időt és gondot; legtöbbször oly népek közé soroznak bennünket, melyekre elég csak mellékes vagy futó tekintetet vetni, melyekről nem is szükséges világosabb, alaposabb ismerettel birni. És igy gyakran megtörténik, hogy ránk oly gyarlóságokat kennek, melyekről nem is álmodunk. Igy van a dolog nem csak politikai dolgainkra, hanem kivált népünk müveltségére s általán szólva, nemzetünk müvelődési törekvéseire nézve. Enapokban történt, hogy az angol parliament egyik kitünő férfia nem átallotta mondani, hogy a szlávoknak roszabb helyzete van hazánkban, mint Törökországban. Az általán ismeretes Schmidt-féle Encyclopaedia, az oktatás- és nevelés-ügy e nagyszerü tárháza, nem látta méltónak, hogy hazai közlések alapján egy czikkecskét vegyen fel hazánk közoktatása történelméről. Legfelebb Ausztria czime alatt szól felőlünk, kezdve oktatásunk ügyének az ausztriai reformoktól eredt lendületén; épen nem oly czélból, hogy egy magára hagyott, örökös vesződségben élt s lételeért küzdött nemzet müvelődési törekvéseit felmutassa, tanintézeteit ismertesse és méltassa. Az osztrák tanácsos irónak semmi ismerete sincsen a mi atyáink küzdéseiről a XVI s több századokban, — tehát Molnárról és Apáczairól, Keresztúriról és Jászberényiről, vagy a mult századból Salzmann és Pestalozzi magyar tanitványairól s azok igéinek magyarhoni terjesztőiről, az akkor és utóbb létesült vagy ujra szervezett felsőbb iskolákról, a negyvenes évek reformjairól. Sem neki, sem a legtöbbnek, ki efféléről ir, nincsen ismerete a müveltség itteni elterjedéséről, az irni és olvasni tudók számáról; még kevésbbé találunk oly feljegyzéseket, melyekből kitetszenék, hogy nemzetünknek meg akarnák adni, a mi illeti.

Ennek oka pedig nagy részt önmagunkban van. Mig férfiaink Némethonnal, Svájczczal és Hollandiával szorosabb kapcsolatban, tudományos érintkezésben, mondhatnám kölcsönösségben éltek, tehát a mult század közepéig, nem volt ez igy, azóta, kivált az 1790. utáni időkben kezdenek inkább félreismerni bennünket s azt hiszem azért, mivel ritkán találkozik embereink közül, ki bennünket a külfölddel ismertessen, helyzetünkről s törekvéseinkről helyes felfogást terjeszszen el. Vagy a külföldnek érdekében állna ma már ignorálni vagy szándékosan félreérteni minket? . . . De tulajdon magyar olvasó közönségünk kezébe sem adnak oly dolgozatokat, melyekből alaposan megismerhesse a nemzeti müvelődés multját és embereit, kivált pedig az iskolázás történelmét és jeles férfiait, az oktatás egykori módjait, rendszerét, gyümölcseit — előnyeit és hiányait. A nemzetnek pedig ugy lehet jövője e tekintetben is, ha multját ismeri és ahhoz hű marad. Még kevésbbé adunk a külföldnek oly műveket, melyekben adatokkal legyen igazolva, hogy voltunk s igy az is: hogy vagyunk és leszünk is; hogy az európai mivelődés utjában nem álltunk gátlólag soba, most pedig azt meghonositni, megerősitni körünkben, minden telhető áldozattal igyekszünk.

Nagyon méltányolható tehát Felméri Lajos, kolozsvári tud. egyetemi tanár igyekezete. Ő külföldi, kivált angol- és skótországi huzamos időzését s tanulmányát, külföldi tudósokkal, kivált a nevelés férfiaival való érintkezéseit arra használja fel, hogy több rendbeli közlései által, egyfelől magának és nemzetének való részvételét tanusitsa, másfelől a magyarhoni oktatás-ügy állapotáról és előhaladásáról értesitéseket tegyen közzé.

(Vége köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

lene; ellnben a meghódolók eténék ésvagyonának oltalmasára utaltotta a hadparancsokokat.

A szk.pcsina bizottságában yik tag ulásról szólott, vádol-Oroszorságot, hogy igért segée elmarılt. A fejedelem csak igy neheen tudta fentartani a ndet. Véire eihatározták, hogy ölcsönt lötnek Oroszországban segélyt kérnek tőle.

A csattéren a törökök megezdték atámadó háborut.

Fázli lasa 10,000 emberével Timókon átkelt és csatlakozott jub basahadseregével.

Bánjáál nagy csata volt. Kienetele még eddig ismeretlen.

A szenek azt hiresztelik, hogy ankova-Hisszuránál 5000 török ámadást intézett a szerb had elen, de Colák Antics által viszzaverette.

Milán vasárnap visszamegy supriábaa főhadiszállásra.

A montenegróiak fejedelme ipniknél Gacskó mellett áll halaival.

Hercegovinában a törökök eregeine már csak romjai vannak meg.

Ángli közbenjárási ajánlatát Szerbia köszönettel visszautasitotta, mert háboru még nincs eldöntve.

Törökország hasonlókép viszszautasitotta a közvetitési ajánlatot, mertmég nincs akkora sikere, melyyel a jövő biztositására elkerülhetetlenül szükséges követeléseit szerbiával s Európával szembentámogathatná.

Feladott Szegeden aug. 18. d. e. 10 ó 35. p.
Érkezett aug. 18. d. e. 11 ó. 40. p.

Szegden a dal, ipar és honfiui érdem hámas ünnepére óriási előkészületek. 17-n érkeztek meg a dalegyletek, legnagyob számmal és legtávolabbról a kolozsváriak.

Ma ete lesz a Zimmermann és Lichtenegger kolozsvári épitészek által kitünoen eitett dalcsarnokban az országos dalverseny. Pályabiráknak, a mai országos dalár-gyülésen Erkel Ferencz, Zimay Lszló, Engesszer Mátyás, Makauer Károy, Rót Endre, Ábrányi Kornél, Huber Kroly, Simonffy Kálmán és Gunes Károy kolozsvári karnagy választattak mg.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1876. augustus 18.

— Ő felsége a belügyminiszterium vezetésével megbizott magyar miniszterelnöknek, az 1876. évi XX. és XXXIII. törvényczikkek folytán tett előterjesztésére: Szent-Iványi Gyula Háromszék főkirálybiráját, valamint Bereczk, Ilyefalva Kézdi-Vásárhely és S.-Szt.-György városok főispánját, Mikó Mihály Csikszék főkirálybiráját és Csik-Szereda város főispánját Hössler Nándor, Zarándmegye főispánját; Béldy Gergely, Marosszék főkirálybiráját: báró Bánffy Dezső, B.-Szolnokmegye főispánját és Kővárvidéke főkapitányát; báró Kemény György, Tordamegye főispánját, Aranyosszék főkirálybiráját és Sz.-Régen város főispánját; Boér Kálmán, Fogarasvidék főhapitányát és Fogaras város főispánját; gr. Bethlen Gábor, F.-Fehérmegye, Küküllőmegye és Erzsébetváros főispánját; Dániel Gábor, Udvarhelyszék főkirálybiráját, valamint Sz.-Udvarhely és Oláhfalu városok főispánját; br. Bánffy Dániel, Dobokamegye, Szamosujvár és Szék város főispánját; Bobetielu Sándor, Naszódvidék főkapitányát ezen állásuktól felmentette, s egyuttal: Hössler Nándort egyesült Beszterce-Naszódmegye főispánjává; br. Bánffy Dezsőt egyesült Szolnok-Dobokamegye főispánjává; br. Kemény Györgyöt egyesült Torda-Aranyosmegye főispánjává; Mikó Mihályt Csikmegye főispánjává; Béldi Gerelyt (meghagyva őt eddigi M.-Vásárhely városi főispáni állásában) egyesült Maros-Tordamegye főispánjává; Dániel Gábort Udvarhelymegye főispánjává; gr. Bethlen Gábort Kis-Küllőmegye és Nagy-Küküllőmegye főispánjává; Boér Kálmánt Fogarasmegye főispánjává; Szent-Iványi Gyulát Háromszékmegye és Brassómegye főispánjává kinevezte.

— **Ő felsége** a belügyminiszterium vezetésével megbizott magyar miniszterelnöknek, az 1876. évi XX. törvényczikk folytán tett előterjesztésére: Pogány György Hunyadmegye főispánját Hátszeg és Vajda-Hunyad városok főispáni állásától; Zeyk Károly Alsó-Fehérmegye főispánját Gyulafehérvár sz. királyi s Abrudbánya és Vizakna város; gróf Eszterházy Kálmán Kolozsmegye és Kolozsvár sz. kir. város főispánját Kolozs város főispáni állásától kegyelemben fölmentette.

— **Ő felsége** a személye körüli magyar miniszter előterjesztésére, f. évi aug. hó 10-én kelt legfelsőbb kéziratával báró Bánffy Dánielnek, Dobokamegye valamint Szék és Sz.-Ujvár városok főispánjának ezen állásától való fölmentése alkalmából, a közszolgálat terén szerzett kiváló érdemei elismeréseül dijmentesen a titkos tanácsosi méltóságot legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

— **Ő felsége a király** születésnapjának előestéjét városunk, mint máskor, ugy ezuttal is loyalis hódolattal, fényes kivilágitással ülte meg. Az egész főtér s a belvárosi utczák mindenike ragyogtak a mécsesek ezreitől s nagy hullámzó tömeg özönlötte el azokat szinte 11 óráig.

— **Szathmáryné** asszony jubilaris búcsu-föllépésére tegnap (1876. aug. 17.) nagyszámu és olyan válogatott közönség töltötte meg a nyári szinházat, a milyen ritkán foglalja el a páholyokat. A jutalmazottat nagy óvatiók fogadták: első megjelenésekor csaknem elözönlötte a virágeső s a taps és éljenzés nem akart szünni. A t. vendég-művésznőn, ki élete és pályája legszebb napjait Kolozsvártt élte le, látható felindulás vett erőt. Az első felvonás után ismét felgördült a függöny, de nem a darab (a „Mama") folytatására, hanem hogy a közönség tanuja legyen ama szép jelenetek egyikének, mely az egész közönséget felvillanyozta. A szinpadot ugyanis szintársulatunk tagjai foglalták el félkörben, mire Szathmáryné asszonyt Baloghné és Kutassy Janka kivezetvén, Krasznai Mihály előlépett s a következő szavakkal üdvözölte az ünnepelt művésznőt: „Tisztelt művésznő! Szeretett pálya-társnőnk!

E csoport, mely környez, egy kis világ telve szeretettel és hódolattal, melyet a hosszu évek során tett tanulmányod és művészeted nagysága egyesit.

Örömnap ez nekünk, örömnap társaid, társnőid és e diszes közönségnek egyaránt: mert megérnünk engedé az ég, hogy téged, a magyar szinművészet csillagát, ma itt körünkben üdvözölhetünk.

Örömnap ez nekünk, mert miénk a szerencse az általad szedett babérokból megalkotni fejedre a soha el nem muló művészi koszorut.

De hogyan? — érdemeidet soroljam-é elő? — Ismeri azokat az egész haza. — Küzdöttél, szenvedtél, munkálkodtál; teljes odaadással művészetednek éltél: ezért jutalmad a nemzet szeretete.

S mit adjunk mi mást, mint e babért tiszteletünk, barátságunk és szeretetünk zálogát: s hő kivánatunkat, hogy a művészet istene éltessen még sokáig és még sok éven át gyönyörködhessen művészeted a mamák mamájában!"

Erre a művésznő körülbelől e szavakkal válaszolt, melyeket a meghatottság egészen reszketeggé tett: „Valóban alig találok szavakat e kiváló megtiszteltetésért köszönetet mondani; mert érzem, tudom, hogy azt nem érdemeltem meg. Fogadják tehát önök t. pályatársaim és a n. é. közönség mély, őszinte, meleg köszönetemet, hálámat e kitüntető megtiszteltetésért." E szavak után a társulat egyes tagjaival szoritott kezet a t. művésznő, mi közben E. Kovács Gyuláné asszony a társulat, D. Boér Emma asszony pedig az intendáns nevében nyujtottak át két szép koszorut. A közönség pedig viharos tapsba és éljenzésbe tört ki, mely háromszori kihivás után is alig tudott lecsillapulni. A magyar szinművészet istene éltesse még sokáig a derék művésznőt, ki nemzeti szinészetünk legválságosabb napjaiban első sorban állott azok között, kik a nemzeti nyelvért s művészetért küzdöttek!

A mi az előadást illeti: Szigligeti mintha egyenesen Szathmárynénak irta volna a „Mamá"-t: olyan kerekded, jellemző s humorteljes alakot; olyan igazi typikus anyóst, mint a milyet a t. vendég e szerepben bemutatott: nem egyhamar fogunk találni magyar szinpadon. A közönség még nyilt jelenetekben is mindegyre zajosan megtapsolta. A többiek közül Szentgyörgyi (Szegfü), Földényi (Ugri Miska) urakat dicsérettel kell kiemelnünk, ámbár az utóbbinak játékán némi bágyadtság vonult végig, a mi hihetően roszulléténak tudható be. D. Boér Emma assz. (Czili) igen kedves kis menyecske volt, ámbár ugy tetszik nekünk, hogy szerepe a D. Eibenschütz M. asszony kezében inkább helyén lett volna. Kutassy Janka k. a. Esztikéje csinos alakitás volt épen ugy, mint a Hetényi uré, (Ormi Béla). Egészben véve elég jól ment az előadás, csak az emsemleokra kellene több gondot forditni.

— **Dr. Krausz Emil** ur, hazánkfia s a bécsi udvari operaház kitünő baritonistája a mai reggeli vonattal Szebenből már megérkezett. Hétfőn fog föllépni, még pedig aligha nemcsak először, de utoljára is. Dalokat és operarészleteket fog énekelni Gegenbauer ur zongorakisérete mellett, kit régi ismeretség köt Krausz urhoz és ép azért szivességből vállalkozott az accompagnirozásra. A müsorozatot csak holnap közölhetjük, de előre is felhivjuk a közönség figyelmét a hétfői estére.

— **Deésen**, ugy látszik, mégis csak meg fog teremni az a lap, melyet olyan rég óta tervelnek. Ugyanis kedden a főispán elnöklete alatt népes értekezlet volt a deési és megyei intelligentia köréből, mely elhatározta, hogy a lap fenntartására 100 drb. 20 frtos részvények bocsáttassanak ki s a kivitelre bizottságot is küldött ki. Ezzel az összeggel egy évig véli az értekezlet a lap fennállását biztositni. Szerkesztő még eddig nincs; de majd csak akad az is. Különben a lap neve ez lenne: „Deési Közlöny." A nyomdát Keresztesy Pál kolozsvári papirkereskedő fogja felállitni, ki e czélra a consortiumtól 1500 frtnyi törlesztési kölcsönt kap. Üdvözöljük a deésieket e szép törekvésökben s kivánjuk, hogy az ige minél előbb testté váljék!

— **Nyéki János** szinigazgató, jól szervezett társulatával Bánffy-Hunyadra ment, hol holnap (szombaton) kezdi meg előadásait a „Falu roszá"-val. A 12 előadásból álló bérlet-sorozatra már is 50 bérlet van biztositva, a mi mindenesetre becsületére válik a derék B.-Hunyadnak és környékének. Részünkről is felhivjuk a hunyadiak figyelmét e társulat támogatására, mert megérdemli; s mert ezáltal maguknak is élvezetes estéket biztosithatnak. Vasárnap a „Rokkant huszár", hétfőn pedig a „Kintornás-család" fog szinre kerülni; sőt sikerült az igazgatónak a nagyváradi vendégszerepléséből visszatérendő E. Kovács Gyula urat, a kolozsvári nemzeti szinház kitünő tagját is nehány vendégjátékra megnyerni.

— **A „Kolozsvári Dalkör"** nagyváradi dalestélyéről igy ir a „Nagyvárad". A „Kolozsvári Dalkör" átutazása alkalmával, tegnapelőtt este a „Sas" szálloda kerti helyiségében csakugyan megtartá hirdetett dalestélyét. A nem nagy számmal megjelent közönség minden egyes darabot, melyet a dalkör kitüzvén, előadott, élénken megtapsolt, s többeket ismételni kellett. A dalárok közt kiemelendők Török Lajos tenorista és Czirják Albert baritonista, kik valóban nem csak kitünő hanganyaggal rendelkeznek, de a solókat elragadólag énekelték. A müsorozaton kivül a szegedi országos dalárünnepélyre irt „versenydalt" is énekelték; mondanunk sem kell, hogy kitünően. A dalárok a tegnap reggeli vonattal Szegedre utaztak.

— **Borzasztó tüzvész**. Balinka, fehérmegyei falu, Székes-Fehérvártól mintegy két mértföldnyire vasárnap délután porrá égett. A tüz 3 óra tájban ugy ütött ki, hogy egy odavaló csizmadia ebéd után az udvaron levő kenderhalmazra leheveredett s pipára gyujtva elaludt. A pipa kiesett szájából s a ház közelében lévő kender meggyuladt s a házat is meggyujtotta. A tüz iszonyu gyorsasággal terjedt. Az udvarokon s a kertekben asztagokba hordott gabona még jobban elősegitette a pusztulást. Kevés idő mulva az egész falu lángban állt; oltásra gondolni sem lehetett. A hetek óta uralkodó nagy forróság mindent kiszáritott. Az ingóságokat sem lehetett megmenteni. Két férfi, kik házaikból holmijukat kihordani siettek, odaégett. A balinkai plébános szakácsnéja is áldozatává lett a tüznek. A paplakba rohant, hogy onnan apróságokat hozzon ki, de visszajönni már nem birt. A füst és később a láng megölte. — A nép boszuja iszonyuan nyilvánult a tüz okozója ellen. A csizmadiát, ki gondatlansága miatt ily nagy veszélyt hozott a falura, beledobták a tüzbe. Oda égett. A tüz egész délután tartott és csak este ért véget, midőn két cserépzsindelyes ház kivételével már minden épületet megemésztett és nem talált több pusztitani valót. A falu 70—80 házból állt. Nem lehetett megmenteni sem a templomot, sem az iskolát. Az égő templomból az öreg plébános életveszély közt hozta ki a szentséget. A termés is a lángok áldozata lett, a falu koldusbotra jutott. A házak legtöbbnyire vályogépületek voltak és zsupfedéllel ellátva. A házak közül csak igen kevés volt biztositva.

— **Jutalomtétel**. A „Magyar Nyelvőr" szerkesztősége következő jutalmakat tüzi ki: Telegdi Miklós, Pázmány Péter, Mikes Kelemen, Faludy Ferencz s hiteles népnyelvi használat alapján meghatározandó, minő helyet foglalnak el a különnemü (állitó és tagadó, fő és mellék, óhajtó, tiltó, kérdő) mondatok szavainak sorában a segédigék (van, lesz, volt) s a következő periphrasticus igék: kell, lehet (szabad), akar, óhajt, kiván, vágyik iparkodik, törekszik, szándékozik, mer, bátorkodik, készül, tud, tanul, illik, tetszik, hagy, enged, ha az ugynevezett igekötés igék infinitivusával állanak kapcsolatban; kifejtendő nevezetesen, mily esetekben lépnek, s melyek közülök az igekötő s az infinitivusban álló ige közé. Nehány tájékoztató példa. Még lehet megmenteni vagy még megmenteni lehet — avagy még meg lehet menteni. Nézetét mindenkor kimondani merte — avagy: ki merte mondani. Miután az istennek tetszett őt elvenni — avagy: el tetszett őt venni. Ha engeded őt eltávozni — avagy: el engeded távozni. Noha tudta elvégezni a rábizott dolgot — avagy noha el tudta végezni. Akkor történt, mikor épen készültem elutazni — avagy: el készültem utazni, stb. Mindakettő helyes-é ezek közöl, vagycsak az egyik? S az első esetben: van-e különbség a két használat közt, vagy nincs? A második esetben: Melyik helyes a kettő küzül, s melyik nem? Edelspacher Antal adományából tizenöt arany. A beküldés határnapja 1877.márczius 1.

— **Jókai Mór** utjában mindenütt a tisztelet és szeretet jeleivel találkozik. Hétfőn Szathmár-Németiben volt, hol nagyszerü bankettet rendeztek tiszteletére s az odavaló hölgyek ez alkalomból szép ezüst billikomot nyujtottak át neki. Jókai erdélyi utjában számos, Petőfire vonatkozó uj adatot jegyzett föl s igéretet kapott gr. Teleki Sándortól, hogy ő a nagy költőre vonatkozólag szintén több igen érdekes dolgot fog leirni emlékeiből.

— **Kinevezések**. Csibi Tamás k.-fehérvári gymnásiumi tanár gelenczei lelkésszé neveztetett ki s helyébe Telmann Ferencz cs.-somlyói gymnasiumi tanár helyeztetett át. Baráczi zalathnai magántanitó a brassói r. c. gymnasiumhoz tanárrá neveztetett ki.

— **Marhavész**. N.-Szeben városában a sertések közt veszélyes nyakbetegség uralkodik. Berethalom községében egy éjjelen 17 darab hullott el s husznál több beteg.

— **Fogarassy Mihály** erdélyi püspök szerdán Gy.-Szt.-miklósra utazott az általa alapitott leány iskola felszentelése végett. Minthogy a püspök ur hosszabb ideig lesz távol székhelyétől, a papság s a tanári kar Lönhardt Ferencz nagy prépost vezetése alatt bucsu tisztelgést tett ő nagyméltóságánál.

— **Háromszéki muzeum** czim alatt özv. Cserey Jánosné született Zatureczky Emilia ő nagysága és fiai Gyula és Ákos, Kézdi-Vásárhelytt régiséggyüjteményt állitanak fel, melybe a következő tárgyakat adományozzák: Porczellán tárgy 54 drb, szövetnémü 46 drb, bőrtárgyak 26 drb, csonttárgy 8 drb, fatárgy 48 drb, réz, ólom és bronz 92 drb, képek és szobrok 52 drb, ezüst és arany tárgy 43 drb. Ezenkivül pénzben arany 6 darab, ezüst 167 drb, ón 8 drb, réz 196 drb, pénzben 377 drb, különböző tárgy 62 drb, könyv 714 munka 2 ezer kötetben, kézirat 387 drb, 517 tárgy között több egynemü egy szám alá van csoportositva és mégis 1395 különböző tárgy van a pénz és ásványgyüjteményen kivül, melyekkel 4 ezerre megy az ajándékozandók száma. Ezenkivül az özvegy ezer forintot készpénzben fog adni a muzeum számára férje emlékére, ki e gyüjteményalapot megkezdte. A szép és nemes tett önmagát dicséri.

— **A csikszéki** szabadelvü párt választmánya aug. 16-ki ülésében egyhangulag elhatározta, hogy a tiszti-ügyészszé választott Becze Antal helyébe Mikó Bálintot fogja a nagy pártgyülésuek, mint képviselő-jelöltet ajánlatba hozni.

— **Értesités**. A deési polgári fiuiskolában az 1876—77. iskolai évre a 4. osztály is megnyilik. A tantárgyak a latin nyelv kivételével ugyanazok, melyek a középtanodák megfelelő osztályaiban, melyekbe, hogy a növendékek minden akadály nélkül léphessenek át, rendkivüli tantárgynak fel lesz véve a latin nyelv is s a kik azt is tanulni akarják, a beiratáskor nyilatkozzanak; különdijat azonban nem kell, hogy fizessenek érte. A német nyelv tanitása a 2-ik osztályban kezdődik. Gondoskodva van a franczia nyelv tanitásáról is; azonban annak külön mérsékelt dija leend. A felső leányiskola szintén folytatja pályafutását. Ennek elvégzési feltétele a tanitónőképezdébe léphetésnek, ezért kiválólag felhivom rá az illető közönség figyelmét. A tanitás az 1868. évi XXXVIII. t. cz. alapján a helyi szükségekhez van alkalmazva. A német nyelv tanitására kiváló figyelem lesz forditva. A női munka tanitása, valamint az egész iskola felett a felügyeletre felkérte az iskolaszék a helyi jótékony nőegyletet is, mint a nőnevelés buzgó pártfogóját. A beiratások mindkét intézetbe september 5 első napján nálam (kiskirályutcza, Márkovics-ház) történnek. Beiratási- és tandij együtt egész évre 5 frt o. é. Deés, aug. 16. 1876. Biró András, igazgató.

— **Hiszen, majd csak akad gazdája**; de még is csak feljegyzésre méltó tréfás eset a következő. A közeli vidéken egyik igen népes ev. ref. egyháznak nincs urvacsoráló pohara; egy másiknak pedig plane kettő van, az egyik használatban, a másik pedig — igen régi — eltéve az egyház ládájában. A közelebbi vizitáczió alkalmával az esperes tigyelmeztette a két-poharas egyházat, hogy milyen szép keresztényi cselekedet volna, ha feleslegés poharát amannak ajándékozná. Az egyház és buzgó papja szives buzgósággal fel is ajánlották a poharat azon feltétel alatt, hogy takarittassák ki és véssék bele, hogy „ez s ez egyház ajándékából." Az esperes megörvendett a szerencsés aquivisitumnak és azonnal manutenealván Kolozsvárt végrehajtotta a szükséges feltételt és nagy triumfussal vitte el a szükölködő egyháznak. Itt következik a tréfa. Az egyház a 100 frtnál többet érő, háromszáz évesnél idősebb s a mi több, ajándékba kapott poharat nem fogadta el, mert a takaritásért fizetni kellett volna 4 frt, egy nehány krajczárt. Az esperes elbusult e dolgon s felajánlotta egy más kelyhetlen egyházak s ez hasonló okból hasonlóan nem fogadta el. A kehely e perczben is az esperesnél van letéteményben s amaz egyháznak a szakramentummal való ünnepélynél üveg-poharat használnak. Hiszen, igaz, ez is megfelel a czélnak; de ahoz csakugyan sajátságos felfogás kivántatik egyház és pap részéről, hogy ilyen szükmarkuak legyenek ama másik egyházzal szemben, mely elég szép áldozatot hozott s jelét adta buzgóságának. Mi vigasztalására mondjuk az esperes urnak, hogy az általa szerzett kehelynek majd csak akad gazdája; ne essék kétségbe.

— **Jubilaeum**. Folyó hó 11-én ünnepelte N.-Szebenben Rozenzweig b. altábornagy katonai pályájának ötven éves jubilaeumát, mely alkalommal a katonai, polgári és egyházi hatóságok szerencse kivánatait fogadta.

— **A szerb trónörökös keresztapja**, hir szerint, az orosz czár lesz, s addig meg sem keresztelik, mig a czár képviselője meg nem érkezik. Belgrád lakossága — mint mondják, örül a trónörökös születésének, s ugy a középületeket mint a magán házakat ünnepi zászlók diszitik. A fejedelmi pinczében egy napig, Milán fejedelem rendeletéből, mindenki ingyen ihatott s a nép sietett is felhasználni a kinálkozó jó alkalmat. Az előkelőbb vendégek elé palaczkokban vittek bort e pinczékben.

— **V. Murad szultán** egészségi állapotát illetőleg a „Levante Herald" alaposan értesült. Dr. Leidersdorf bécsi orvos, ki nem rég Konstantinápolyba érkezett s a szultánt orvosi vizsgálat alá vette, azon véleményt adta, hogy ideg-rendszere nincs állandóan megtámadva, azért tehát nyugalom és ápolás által nehány hét alatt egészsége helyreállhat.

— **Necrolog**. Garabet Terézia, már özvegy Tamási Lukácsné, maga és gyermekei nevében megszomorodott szivvel tudatja szerető férje, az illetők édes atyja Tamási Lukácsnak élete 88-ik, boldog házassága 50-ik évében, f, év augusztus hó 16-án délután 4 és fél órakor végelgyengülés következtében történt gyászos elhunytát.

— **Apró hirek**. Gr. Andrássy Gyula e hó 15-én Beyrauthba érkezett, az ünnep látogatására. A „Walkyrök" előadása alatt a német császár a felvonás közben fogadta Liszt Ferenczet. — Az angol parliament királyi üzenet által e hó 15-én berekesztetett. Az üzenet hangsulyozza a hatalmakhoz való barátságos viszonyt s kiemeli, hogy mihelyt a kellő alkalom kinálkozik, fel fogja ajánlani jó szolgálatait a közvetitésre a hadviselő felek közt. — A szerbek vesztesége eddigelé legalább is 20,000 emberre tehető. — A török pénzügyminister sok utánjárással három konstántinápolyi görög bankártól 160,000 fontnyi előleget kapott. Zálogul a kormány dohánykészlete köttetett le. — A szerb kormány rendszeres hadjáratot inditott a hirlaplevelezők ellen, egyre-másra utasitja ki őket Belgrádból. — Antonelli bibornok halálát minden órában várják; már 71 éves s vizibetegségben szenved. Utódjául Franchi és Berard bibornokokat emlegetik. — Londonban e hó 11. és 12-ke közti éjfelen leégett a legnagyobb nyomdák egyike Graudt és társai. A kárt százezer font sterlingre teszik. — A zentai csolnakázó társaság ma indul a „Zenta" csónakon a szegedi orsz. kiállitásra. Az út 10 mértföldet tesz.

Jutalomjáték.

NYÁRI SZINHÁZ

4-ik bérlet **11. szám.**

Kolozsvártt, szombat augustus 19-én 1876.

Szacsvai Imre jutalomjátékául

Szentiván-éji álom.

Shakspere remek-müve.

Kezdete fél 8 órakor. Vége fél 10 után.

Távirati tudósitás a bécsi tözsdéről

Augusztus 17-én 6% Metaliques 66,60 fr Kamat ——. 5% Nemzeti kölcsön 70.05 frt. 1860 iki államkölcsön 111.25 Bankrészvények 8.53 Hitelrészvények 142.40 London 122,50 Ezüst 10420 Cs. kir. arany 584.— — Napoleond'or 9,73½ 100 mark német értékü 60.

Urbéri kötvények: Magyarországi 73.— Temesi 72.50. Erdélyi 73.50. Horvátországi 85.—

Felelős szerkesztő: **Békésy Károly.**

Van szerencsém a n. é. t. cz. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint Kolozsvártt a

Csapó Sándor czégnél

egy vasbutor raktárt

állitottam, hol is gyártmányaim a legjutányosabb árak mellett nagy választékban kaphatók.

Bécs, 1876. január hó.

Kitschelt Ágoston örökösei,
a bécsi, londoni, párisi és müncheni kiállitásokon 23 kitüntetésben részesült vasbutor-gyáros és cs. k.udvari szállitó.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. **6504**. — 1876. (331) (2—3)

Árlejtési hirdetés.

Ezennel közbirré tétetik, hogy a Teke királyfalvi útvonal Sz.-Akna — n.-nyulasi szakaszára kiszállitandó 700 kavics halom termelése és kiszállitása **f. évi augustus 28-kán d. e. 10 órakor**, a megye-házánál tartandó árlejtés útján ki fog adatni.

Kikiáltási ár:

Kavicshalmonként 7 frt o. ért.

A részletes feltételek az árlejtés napjáig, a hivatalos órákban a megye aljegyzői irodájában megtekinthetők.

Vállalkozni szándékozók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt 10% bánatpénzt letenni, az árlejtést vezető tisztviselő kezéhez.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, aug. 12. 1876.

GYARMATHY MIKLÓS, alispán.

Sz. **6503**. — 1876. (330) (2—3)

Árlejtési hirdetés.

Ezennel közbirré tétetik, hogy a Ludas — beszterczei útvonalra kiszállitandó 4000 köbméter kő termelése és kiszállitása **f. évi augustus 28-kán d. e. 10 órakor**, a megye-házánál tartandó árlejtés útján ki fog adatni.

Kikiáltási ár:

Köbméterenként 1 frt 20 kr. o. ért.

A részletes feltételek az árlejtés napjáig a hivatalos órákban, a megye aljegyzői irodájában megtekinthetők.

Vállalkozni szándékozók tartoznak, az árlejtés megkezdése előtt 10% bánatpénzt letenni, az árlejtést vezető tisztviselő kezéhez.

Kolozsmegye alispánjától.

Kolozsvártt, aug. 12. 1876. GYARMATHY M., alispán.

Nem hivatalos.

(335) (1—1)

Egy Kolozsmonostoron jó sikerrel végzett

gazdász

alkalmazást keres valamely **gazdaságban**.

Bővebb értesitést ad e lap kiadóhivatala.

(222) (4—4)

Mindennemü diplomák

a legkitünöbb kiállitásban,

különösen katonai rokkant-, tüzoltó-, torna-, dal- stb.

EGYLETEK

számára gyorsan és olcsó árakon készittetnek a

BOHEMIA

papir- és nyomdaipar-részvénytársulat könyomda-intézete által

PRÁGÁBAN.

(268) (9—*)

Erdélyi pincze-egylet Kolozsvártt,

bel-tordautcza 5. szám

mint kereskedelmi részvény-társaság kiünő borai,

eredeti árakban és legjobb minőségben,

alább felsorolt **városokban** s **uraknál** vannak bizományban.

Budapest: Testory Antal.
Bécs: F. C. Lészay, Fleischmarkt 12 im Hofe.
Brassó: Porr Testvérek.
Borszék: Áved & Kábdébó.
Baróth: Debitzky Mihály.
Debreczen: Gerébi Fülöp.
Fogaras: Papp István.
Gyulán: Ferenczi Alajos.
Gyergyó-Szent-Miklós: Cziffra Ferencz és fia.
Hámburg: Testory Antal.
Hátszeg: Izzikutz Antal.
Kézdi-Vásárhely: Benkő Testvérek.
Lugos: Palkó Károlyné.
Miskolcz: Pasteiner Ferencz.
Nagy-Szeben: J. B. Misselbacher és fiai.
Nagy-Várad: Janky Antal.
Nagy Enyed: Czirner József.
Szász-Régen: Dietrich Samuel.
Székely-Udvarhely: Veres Ferencz.
Sepsi-Szent-György: Antalffy Lajos.
Segesvártt: J. B. Misselbacher.
Temesvár: Babusnik Ágoston.

(93) **Beküldetett.** (13—*)

Matico-beföcskendés Grimault és társa gyógyszerészektől Párisban.

A hudcső-folyások gyógyitására összehúzó, gyakran veszélyes beföcskendéseket használnak, a melyek gyuladást s a rés-ek megszükülését okozzák.

A párisi orvosok 12 év óta előnyt adnak a matico-beföcskendésnek, mert ép oly gyorsan mint biztosan hat, a nélkül, hogy káros következményei volnának.

Ezen, a perui matico-növényből készült, a folyások gyógyitására régóta alkalmasnak elismert beföcskendés után a beteg néhány nap alatt megmenekszik kellemetlen állapotától.

Következő igen érdekes s különösen ajánlható müvek kaphatók:

STEIN JÁNOS

KÖNYV- MŰ- ÉS HANGJEGYKERESKEDÉSÉBEN KOLOZSVÁRT:

LAURENT P. M. Geschichte des Kaiser's Napoleon I. III. Ausg. Mit dem Porträt Napoleons nach Paul Delaroche. Ára 1 frt 65 kr.
OLMSTED FREDERICK LAW. Wanderungen durch Texas und im mexicanischen Grenzlande. III. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
ASCARGORTA. Geschichte von Spanien bis auf die neueste Zeit fortgeführt. Mit dem Porträt Philipp's. II. Auflage. Ára 1 frt 95 kr.
SCHRÖDER J. F. Geschichte Karl's des Grossen. Mit dessen Porträt nach Albrecht Dürer. Ára 95 kr.
HANSTEEN Prof. CHRISTOF. Reise-Erinnerungen aus Sibirien. III. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
LAMARTINE ALFONS de. Geschichte der Februar-Revolution in Frankreich. Mit dem Porträt Lamartine's. III. Ausgabe. Ára 1 frt 65 kr.
KUGLER FRANZ. Geschichte Friedrichs des Grossen. IX. Auflage. Mit Friedrichs Porträt nach Schadow. Ára 1 frt 78 kr.
SGUIER E. G. Die Staaten von Central-Amerika insbesondere Honduras, San Salvador und die Moskitoküste. III. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
GUIZOT FRANZ. Geschichte der englischen Revolution bis zum Tode Karl's des Ersten. Mit dem Porträt Karl's I. III. Ausg. Ára 95 kr.
MÈRIMÉE PROSPER. Der falsche Demetrius. Episode aus der Geschichte Russlands. III. Ausgabe. Ára 95 kr.
OERSTED HANS CHRISTIAN. Der Geist in der Natur. 6. Auflage, vollständig in 2 Bänden. Mit Biografie und Porträt. Ára 2 frt 60 kr.
KEIGHTLEY THOMAS. Geschichte von Indien. Deutsch bearbeitet und bis auf die neueste Zeit fortgeführt von Julius Seybt. III. Auflage in 2 Bänden. Ára 2 frt 60 kr.
FRYXELL ANDREAS. Geschichte Gustav Adolf's. Mit dem Porträt Gustav Adolf's nach Anton von Dyk. Neue Ausgabe. Ára 1 frt 95 kr.
SÜDAFRIKA und MADAGASKAR geschildert durch die neueren Entdeckungsreisenden namentlich Livingstone und Ellis. III. Ausgabe. Ára 1 forint 65 kr.
ALLEN C. F. Geschichte von Dänemark von der ältesten bis auf die neueste Zeit. Mit dem Porträt Christian's IV. Neue Ausgabe. Ára 1 forint 95 kr.
GUIZOT FRANZ. Geschichte Richard Cromwells und der Wiederherstellung des Königthums in England. Mit dem Porträt des Generals Monk. III. Ausgabe. Ára 95 kr.
MUNDY G. E. Wanderungen in Australien und Vandiemensland. III. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
FAYE ANDREAS. Geschichte von Norwegen bis auf die neueste Zeit fortgeführt. Neue Ausgabe. Mit einem Stahlstich. Ára 1 frt 95 kr.
HALTAUS CARL. Geschichte des Kaisers Maximilian des Ersten. Mit dem Porträt Maximilian's. III. Ausgabe. Ára 1 frt 65 kr.
MUNGO PARK'S. Reisen in Afrika. Neu bearbeitet von Friedrich Steger. III. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
FRYXELL ANDREAS. Geschichte Karl des Zwölften. Mit dem Porträt Karls nach Chodowiecki. Ára 95 kr.
GUIZOT FRANZ. Geschichte Oliver Cromwell's und der englischen Republik. Mit dem Portrait Cromwells. III. Ausgabe. Ára 95 kr.
Die Kaukasischen Länder und Armenien in Reiseschilderungen von Curzon, K. KOCK, MACINTOSH. Spencer und Wilbraham. III. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
MIGNET F. A. Geschichte der Königin Maria Stuart. Mit dem Porträt Maria Stuarts nach Zuccheri. III. Ausgabe. Ára 95 kr.
D'ESTAYRAC de LAUTURE Graf. Die Afrikanische Wüste und Land der Schwarzen am obern Nil. III. Auflage. Ára 1 frt
GROSS-HOFFINGER A. J. Geschichte Josephs des Zweiten. III. Auflage. Mit dem Porträt Josefs II. Ára 1 frt 5 kr.
HUC & GABET. Wanderungen durch das chinesische Reich. III. Auflage. Ára 1 frt 65 kr.
ROSCOE WILLIAM. Leben Lorenco de'Medici genannt der Prächtige. Mit dem Porträt Lorenzo's nach Vasari.— III. Auflage. Ára
JAHN Dr. G. A. Handbuch das Witterungskunde. Mit 26 in den Text eingedruckten Kupfern. III. Ausgabe. Ára 5 kr.

Pénzküldemény nélkül a könyv árán felül még 10 kr. mellékelendő a fuvarlevél és csomagolásért.

Egyedül biztos mód gazdaggá lenni!

CSATATÉRKÉPEK a keleti háboru szinterére

25 krtól 1 frtig,

hozzá való zászlócskák (törökök, szerbek, montenegróiak s fel

tuczetje 10 kr. darabja 1 kr.

MÉRÉ PAULINA

REGÉNY LEVELEKBEN.

Irta Cherbuliez Victor. Forditta Julia.

A két kötet ára 2 frt.

A ki mer, az nyer!

Csak 2 frt. Csak 2 frt.

ANALYSE des LOTTO.

Wissenschaftliche Begründung **aller Vortheile**

im Zahlen-Lotto zu gewinnen,

nebst Kabbalistischem Emporium von

R. von ORLICÈ

Professor des Mathematik.

8963 sz.

Tisztelt tanár úr!

Fogadja egy, Ön játékmódja által gazdaggá és szerencséssé lett boldog család forró hálaköszönetét. A legnagyobb nyomor közepette Ön játékmdjához folyamodtam, s nem csalódtam. Biztos számitás nem csaltak meg. Legelső huzásban számaim kihuzatak és én szerencséssé lettem! még egyszer forró hálámat!!

Bécs, 1875 **Meyer.**

Postán kiküldve 2 ft 10. Postán kiküldve 2 ft 10.

Nem a véletlen, hanem a tudomány vezet sikerhez!

(143) (29—*)

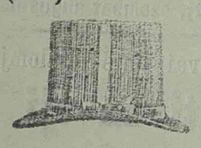
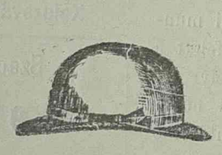

A legnagyobb kalap és czipő raktár

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJÁBAN

a főtéren, a „Nemzeti szálloda“ alatt,

férfi- és hölgy-czipők dús raktára

minden versenyt kizáró minőségben és **jutányos árban.**

Legdúsabb választéku, minden európai divat szerint készült, a legelső gyárakból való

férfi-, női- és gyermek szalma- és szőrkalap-raktár

és minden kigondolható diszárú, szokatlan olcsó árban.

FRANCZIA és BÉCSI SZODAVIZ készitő gépek 3/4 1/1 1/2 2 kupa nagyságban 9 frtól 16 frtig.

Az üzlet régi nagyszerüsége nem változott!

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdájánál az ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.